

8. října 2018

Přednáška v rámci habilitačního řízení

Mgr. Martin Paleček, Ph.D.
(FF UHK)

Kultura mezi přirozeností a koevolucí. Chápání pojmu kultury v kulturní antropologii.

Abstrakt

Ačkoli byl pojem kultury jako analytického nástroje několikrát podroben kritice (Clifford & Marcus, 1986; Wagner, 1981), snaha o jeho revitalizaci nikdy nebyla opuštěna. V současnosti jsme mezi evolučními psychology a kognitivními vědci svědky mnohých pokusů o vytváření nových explanačních modelů, které počítají s pojmem kultury jako s klíčovým (Bowles & Gintis, 2011; Boyd, Richerson, & Henrich, 2011; Henrich, 2015; Richerson & Boyd, 2006; Sperber & Claidière, 2008). Tato snaha oživila naděje mnohých společenských vědců, že by pojem kultury mohl získat novou explanační sílu právě v rámci těch teoretických modelů, které spojují přírodní vědy se společenskými.

Ve své přednášce analyzuji modely kulturní evoluce vytvořené v relativně nově vzniklých interdisciplinárních studiích, které bychom mohli volně nazvat jako kulturně evoluční vědy (Cultural Evolutionary Science, dále CES (Driscoll, 2018; Paleček, 2018)). Zejména se budu věnovat modelům kulturní a genetické koevoluce (Durham, 1991; Laland et al., 2016; Laland & O'Brien, 2011) a duální dědičnosti (Henrich, 2015; Mesoudi, 2011; Richerson & Boyd, 2006). Tvrdím, že ačkoli se většinou představitelé CES tváří, že kulturou rozumí prostě informace (Driscoll, 2017; Lewens, 2015), některé jimi vyvinuté modely vykazují snahy o opětovné užití kultury jako diskrétní jednotky. Tím tyto teoretické modely připomínají ty, které kulturní antropologie byla již nucena pod tlakem zavrhnout. Tvrdím, že ačkoli projekt CES vypadá slibně a přináší pozoruhodné informace, společenští vědci by měli zůstat raději skeptičtí k možnosti, že bychom mohli mít vbrzku k dispozici model kultury s nějakou jasnou explanační silou.

Stránky: jednota-filozoficka.cz
Kontakt: doc. PhDr. Dagmar Pichová, Ph.D.
pichova@phil.muni.cz

